

İkinci çeyrek büyümesi %5,2 ile tahminler paralelinde...

Ekonomik aktivitede etkili olması beklenen normalleşme yılın ikinci çeyreği itibarıyla büyüme verilerine yansımaya başladı. Zincirlenmiş hacim endeksine göre GSYH bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %5,2 ile piyasa beklentisiyle uyumlu oranda büyüdü. İlk çeyrek büyümesi %7,4'ten %7,3'e revize edildi. Böylece, yılın ilk yarısı itibarıyla Türkiye ekonomisi %6,2 genişledi. Bu dönemde büyümenin kompozisyonunda özel tüketim harcamaları ve yatırım harcamaları öne çıktı.

Yıllık büyümenin takvim etkisinden arındırıldığında %5,5'e yükseldiği görülüyor. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre ise Türkiye ekonomisi çeyreklik bazda %0,9 ile son yedi çeyreğin en zayıf büyümesini kaydetti.

İç tüketimden güçlü katkı...

Harcamalar yöntemine göre GSYH incelendiğinde yılın ikinci çeyreğinde tüketim harcamalarının büyümeye 4,8 puan katkı sağladığı izleniyor. Bu katkının 3,8 puanı özel tüketim harcamalarından, 1 puanı kamu harcamalarından geliyor. Hanehalkının harcamaları içinde dayanıksız ve yarı dayanıklı tüketim malları öne çıkarken, dayanıklı tüketim malı talebindeki düşüş büyümeyi sınırlandırdı.

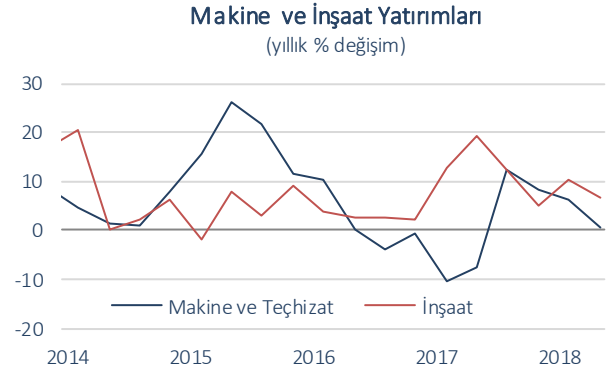
Net ihracat büyümeyi destekledi.

Önceki iki çeyrekte enerji fiyatlarındaki ve altın ithalatındaki artışlar net ihracatın büyümeyi önemli ölçüde sınırlandırmasına yol açmıştı. Yılın ikinci çeyreğinde ise net ihracat büyümeye 1 puan ile pozitif katkı sağladı. Bu gelişmede, TL'deki değer kaybının da etkisiyle ihracattaki güçlenmenin yanı sıra ithalattaki ivme kaybı rol oynadı.

Makine ve teçhizat yatırımlarının katkısı azaldı.

Yatırım harcamaları, ilk çeyrekte olduğu gibi özel tüketimin ardından büyümeye en fazla katkı yapan kalem oldu. Yılın ilk çeyreğinde büyümeye 2,3 puan katkı yapan yatırım harcamaları ikinci çeyrekte 1,2 puan katkı sağladı. Bu

dönemde özellikle makine ve teçhizat yatırımlarındaki ivme kaybı dikkat çekti. Zincirlenmiş hacim endeksine göre makine ve teçhizat yatırımları yıllık bazda %0,6 artarak büyümeye 0,1 puan ile sınırlı katkıda bulundu. İnşaat yatırımları da zayıflayarak bu yılın ikinci çeyreğinde yıllık bazda %6,6 genişledi ve büyümeye 1,2 puan katkı sundu.

Tarım sektörü büyümeyi aşağı çekti.

Üretim yöntemine göre GSYH verileri incelendiğinde tarım dışında tüm ana sektörlerin yılın ikinci çeyreğinde büyümeyi desteklediği görülüyor. GSYH içinde önemli paya sahip olan hizmetlerin büyümeye verdiği katkı yılın ikinci çeyreğinde 3,8 puan olurken, inşaat sektörünün katkısı 0,1 puana indi. Bu dönemde tarım sektörü ise büyümeyi 0,1 puan aşağı çekti.

Beklentiler...

Yılın ikinci çeyreğinde iç ve dış talep büyümeyi desteklerken, yatırımların katkısının azalmakla birlikte sürdüğü görüldü. Önümüzdeki dönemde, TCMB'nin faiz artırımlarının ve döviz kurlarındaki artışın ekonomik aktiviteyi sınırlandırması beklenirken, yüksek baz etkisi nedeniyle de büyümedeki ivme kaybının belirginleşeceğini tahmin ediyoruz.

Harcamalar Yöntemiyle Büyümeye Katkılar (2009 zincirlenmiş hacim endeksi)

	2016					2017					2018		
	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	6 Aylık
Tüketim	3,2	5,2	1,0	4,7	3,5	4,1	1,7	7,1	4,7	4,4	6,5	4,8	5,6
Özel	1,6	3,2	0,3	3,8	2,2	2,8	1,9	6,1	3,8	3,7	5,8	3,8	4,7
Kamu	1,6	2,0	0,7	0,9	1,2	1,2	-0,3	0,9	0,9	0,7	0,7	1,0	0,8
Yatırım	1,8	0,6	0,1	0,4	0,7	1,1	2,3	3,7	2,0	2,3	2,3	1,2	1,7
Stok Değişimi	0,1	1,3	0,7	-0,7	0,3	-2,0	-0,5	0,4	3,8	0,6	2,0	-1,7	0,0
Net İhracat	-0,3	-2,1	-2,5	-0,1	-1,3	2,1	1,8	0,3	-3,2	0,1	-3,5	1,0	-1,1
İhracat	0,4	-0,4	-2,1	0,5	-0,4	2,3	2,4	3,6	1,9	2,5	0,2	1,0	0,6
İthalat	-0,7	-1,7	-0,4	-0,7	-0,9	-0,2	-0,5	-3,3	-5,1	-2,4	-3,6	-0,1	-1,8
GSYH	4,8	4,9	-0,8	4,2	3,2	5,3	5,3	11,5	7,3	7,4	7,3	5,2	6,2

Not: Tablodaki rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: Datastream, TÜİK

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem Bölüm Müdürü izlem.erdem@isbank.com.tr	İlker Şahin Uzman ilker.sahin@isbank.com.tr
Alper Gürler Birim Müdürü alper.gurler@isbank.com.tr	Gamze Can Uzman gamze.can@isbank.com.tr
H. Erhan Gül Müdür Yardımcısı erhan.gul@isbank.com.tr	Ayşim Kalkan Uzman Yardımcısı aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.